

тобто наявність лише одного значення. Фактично далеко не *ІІ ТЯИ міни відповідають цій вимозі навіть у межах однієї спеціалізації

Найбільшу складність для перекладача, навіть якщо ІН §§ • лодіє українською та англійською юридичною термінологією, #Т\$І новлять терміни, які взагалі відсутні в українській або ішпійомній мовах. Саме такі випадки вимагають від перекладача не ТІЬКИ глибоких знань предметної галузі, а й уміння визначити МОИДОМ! українському праву інститути та терміни і розтлумачити їх, ІЯ#р< таючись до оригінальних джерел тієї правової системи, ДО ЯКОЇ відноситься текст оригіналу.

РЕКУРЕНТНІСТЬ ЯК УНІВЕРСАЛЬНА МОВНА КАТЕГОРІЯ

Соколова І.В., канд. філол. наук (Суми)

Феномен рекурентності /повтору /повторної номінації ПСОДМО» разово був об'єктом дослідження лінгвістів (СІ. Пндін, Н.Г. Гик, В.А. Кухаренко, О.М. Мороховський, Н.М. Разінкіна, ііші.). Іену* ють суперечливі погляди на елементи, що повторюються, спосіб їх взаємодії у структурі висловлення / тексту, на їх мовні функції, структуру, семантику. Але проблема вивчення повтору залишиться актуальною і потребує якісно нового підходу, який би відрішив» від традиційного екстенсивно-стилістичного і був більш фундаментальним.

Системний підхід до мови та мовних рівнів у єдності сфуктурного й комунікативного аспектів створюють основу для роту» міння рекурентності як універсальної лінгвістичної категорії, ики організує процес комунікації. Проф. Г.Г. Почепцов стверджу*», що повторність необхідна для спілкування, оскільки структурність / повторюваність різних мовних рівнів полегшує оперування ними, Структурність / повторюваність мови являє собою засіб адекватної комунікативної передачі думки.

Термін «лінгвістична категорія» у широкому сенсі трактується як будь-яка група мовних елементів, яка відокремлюється ми основі загальних якостей. На відміну від філософських категорій, які репрезентують найбільш суттєві зв'язки реальної дійсності та пізнання, лінгвістичні категорії не мають такого фундаментального характеру. Основним критерієм існування мовної категорії є протиставлення певного явища іншому, пов'язаного і

ним, але відокремленого від нього. Доцільно характеризувати рекурентність як мовну категорію на основі загальної конститутивної риси - повторюваності елементів ка будь-якому мовному рівні. Реалізація цього феномену на всіх мовних рівнях, а також існування опозиційної дихотомії «повторюваний елемент :: новий елемент» підтверджує категоріальну природу повтору. Саме у характеристиці рекурентності як мовної категорії розкривається її загальне усвідомлення як міжрівневого, багатофункціонального, інтралінгвістичного феномену.

Рекурентність є інтерлінгвістичним явищем, що ілюструється у результаті перекладу. Відтворення семантико-стилістичної ідентичності оригінального тексту і тексту перекладу потребує повного або часткового збереження відповідних структурно-семантичних типів повтору. Пор.: *Без божества, без вдохновенья, Без слез, без жизни, без любви - Везеїї о/ Оод., о/ ахрігаїіон, Везеїї о/ Ще. апій юе апд. Іеагз (О. Пушкін, переклад Ірини Железної) [1:32]*

Ци в сказке сказать, ни пером описать - ії сап 'І бе ІоШ in ууога'з, ії сап І бе Аеззеїей тик а реп [1:139].

Категорія рекурентності реалізується на всіх мовних рівнях, від фонетичного до текстового (повтор морфеми, граматичної форми, синонімія, антонімія, займенникові заміни, гіпо- / гіперонімічні відношення і т.і.). Рекурентність має глобальний характер, який виявляється у процесі дослідження даного явища на міжтекстовому рівні. Під час дослідження міжтекстових взаємодій категорія рекурентності перетинається з категорією інтертекстуальності. Інтертекстуальність взагалі трактується як процес втілення смислу із взаємовідносин між аудиторією, текстом, іншими текстами, та соціокультурними доміантантами. Категорія інтертекстуальності (інтерсеміотичності) реалізується на основі діалогічної взаємодії тексту з семіотичним універсумом - кодом культури, науки, літератури.

Таким чином, категорія рекурентності не є результатом лише теоретичної побудови, вона існує у мові як об'єктивна реальність. Рекурентність є універсальною мовною категорією, що має ієрархічну рівневу структуру, елементи якої вербалізують результати когнітивного усвідомлення попереднього досвіду і організують процес комунікації. Рекурентність представлена на всіх мовних рівнях і реалізується експліцитно за допомогою різних повторів.